15 Αυγούστου 2019

«Συ γαρ ει της όντως αληθινής Ζωής η μήτηρ» (Ιεροδιάκονος Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, θεολόγος)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

«Συ γαρ ει της όντως αληθινής Ζωής η μήτηρ [1]»

Εορτάζουμε με ύμνους και ωδαίς πνευματικές την μεγάλη εορτή της Μεταστάσεως της Υπεραγίας Θεοτόκου από την πρόσκαιρη στην αιώνια ζωή, τη νέα Ιερουσαλήμ, εκεί όπου είναι ο προορισμός του κάθε ανθρώπου. Η σημερινή εορτή δεν αποτελεί ημέρα πένθους, αλλά ημέρα χαρμόσυνη, περίλαμπρη και ευφρόσυνη.Σήμερα ένας θάνατος μας δίνει χαρά αθανασίας και προοπτική παραδείσου. Μας δείχνει την δόξα για την οποία πλάσθηκε το γένος των ανθρώπων. Μας αποδεικνύει και μας φανερώνει ότι ο θάνατος καταργήθηκε ουσιαστικά και οντολογικά και έγινε «πέρασμα», διάβαση από αυτή τη ζωή προς τη ζωή της αιωνιότητας και της Βασιλείας των Ουρανών.

Η Θεοτόκος είναι το έμψυχο πολυσύνθετο παλάτιο των αρετών. Οιαρετές της την

ανύψωσαν, την υπερύψωσαν επάνω από τους Ουρανούς γι’ αυτό και ο υμνογράφος την κατονομάζει «υψηλοτέρα των ουρανών». Είναι ένα μεγάλο δώρο του Θεού στον κόσμο. Είναι ο χορηγός της αθανασίας και των άλλων υπερφυών δωρεών του Αγίου Πνευματός, σύμφωνα με τον Αγίο Θεοφάνη επίσκοπο Νικαίας.

Εορτάζουμε αυτή την αθάνατη κοίμηση διότι αποτελεί ένα διαβατήριο και της δικής μας πνευματικής αναγεννήσεως. Η Υπεραγία Θεοτόκος, το υπέρτατο πρόσωπο της ανθρώπινης οικογένειας, που συνεργάστηκε άμεσα με το Θεό, είναι η γέφυρα που μας ενώνει αδιακόπτως μαζί Του. Είναι Εκείνη, η οποία από όλο το ανθρώπινο γένος, χαριτώθηκε τόσο πολύ ώστε πριν ακόμα συλλάβει στη γαστέρα της τον Κύριο να αποβεί Κεχαριτωμένη. Διότι ενεπνεύσθη και αγάπησε τόσο πολύ το Θεό, δηλώνοντας την πλήρη της υπακοή στο θέλημα του Θεού με το «Ιδού η δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου[2] ».

Φαντάζει όμως αρκετά παράδοξο να εορτάζουμε τον θάνατο. Ο θάνατος της Παναγίας συνιστά μια πρόσκαιρη κοίμηση, μια σύντομη κάθοδο στον Άδη και μια μόνιμη και οριστική άνοδο στον Ουρανό.

Τόσο μεγάλα είναι τα γεγονότα που υμνολογούμε. Αυτά μας χαρίζει η χριστοανθής ρίζα του Ιεσσαί, η ιερόβλαστη ράβδος του Ααρών, ο νοητός παράδεισος του ξύλου της ζωής, ο έμψυχος λειμώνας των παρθενικών αρωμάτων, η ανθισμένη θεογεώργητη άμπελος του ωρίμου και ζωογόνου βότρυος, ο υψηλός και επηρμένος χερουβικός θρόνος του Παμβασιλέως, ο οίκος ο πλήρης δόξης Κυρίου, το άγιο καταπέτασμα του Χριστού, ο φωτεινότατος τόπος της νέας ανατολής, αυτά μας

χαρίζει, καθώς κοιμήθηκε σήμερα εν ειρήνη και δικαιοσύνη. Κοιμήθηκε, και δεν πέθανε. Πέρασε από την γη στον ουρανό, χωρίς να εγκαταλείψει την υπεράσπιση του ανθρωπίνου γένους.

Η Παρθένος ήταν εκείνο το ιδιαίτερο δημιούργημα του Θεού που υπερέβη όλους τους ανθρώπους και αγγέλους. Αυτή μόνη από τους ανθρώπους έζησε βίο πανάμωμο, και το ακατάληπτο για όλα τα λογικά όντα, κατέστη Μητέρα του Θεού. Επειδή δεν είχε ποτέ αμαρτήσει, δεν υποχώρησε σε κάποιο φιλήδονο λογισμό δικαίως και δεν έζησε επί της γής με οδύνες της σαρκός, με ασθένειες.

Ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας ταυτοποιεί στο πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου την έννοια της Εκκλησίας. Η Εκκλησία δεν μπορεί να διανοηθεί τον εαυτό της, χωρίς την Υπεραγία Μητέρα του Σωτήρος Χριστού.

Θεοτόκος σημαίνει ότι γέννησε τον Θεό, δηλαδή έδωσε την ανθρώπινη φύση στον Υιό και Λόγο του Θεού, στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Σημαίνει επίσης και ότι διαρκώς γεννά μυστικώς τον Χριστό και μέσα στις καρδιές των πιστών και μέσα στην ιστορία και μέσα στην Εκκλησία. Ένα δεύτερο στοιχείο που αποτελεί επίσης ιδίωμά της είναι ότι ενώ δεν έχει θεότητα στη φύση της, έχει θεϊκότητα στη ζωή της. Η φύση της είναι ακριβώς η ίδιαη φύση η δική μας, η ανθρώπινη φύση. Η Παναγία δεν είναι Θεός, αλλά είναι άνθρωπος, τέλειος κατά την φύση άνθρωπος•

Διαφορετικός ενδεχομένως από μας, αλλά άνθρωπος ο οποίος κατάφερε να περάσει το μήνυμα της ζωής και της χάριτος του Θεού, δηλαδή αυτήν την θεϊκότητα, στη ζωή της. Αποτελεί το πρότυπο της θεώσεως. Ένα άλλο χαρακτηριστικό μας το αναφέρει σε μια ομιλία του ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς [3]. Η Παναγία αποτελεί το μεθόριον της κτιστής και ακτίστου φύσεως. Αποτελεί το σύνορο, εκεί που συναντάται, ο χειροποίητος από τα χέρια του Θεού κόσμος με την άκτιστη φύση του Θεού. Οι άγγελοι μπορεί να μην είναι υλικοί, αλλά είναι κτιστοί. Η Παναγία γεννήθηκε υλική, αλλά είναι και πνευματική.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός λέει : «Το Υπεράγιο σώμα της Θεοτόκου κατατέθηκε σε ένδοξο τάφο και μετά τρεις ημέρες αναστήθηκε και ανελήφθη στους ουρανούς». Αυτήν την πίστη διατρανώνει η Εκκλησία με την υμνολογία της : «μετάρσιον εις ουρανούς ανεβίβασεν, Ιησούς ο Υιός αυτής, και Σωτήρ των ψυχών ημών [4]».

Με την πανίερη κοίμησή της η μητέρα της Ζωής απήλθε στηνόντως Ζωή, φέροντας τα βραβεία των αγώνων και των κόπων της και στεφανωμένη «εν ιματισμώ διαχρύσω περιβεβλημένη πεποικιλμένη», πορεύεται ν’ ανακηρυχθεί Βασίλισσα όλου του σύμπαντος, ώστε να σταθεί στα δεξιά της Παναγίας Τριάδος εισερχομένη σταενδότερα του καταπετάσματος. Με την κοίμησή της ακόμη νίκησε τους όρους της φύσεως «νενίκηνται της φύσεως οι όροι, εν σοι Παρθένε άχραντε [5]».Κατατέθηκε στον τάφο σαν νεκρή, δεν κρατήθηκε όμως από τον θάνατο. Μιμήθηκε στον θάνατο τον Υιό και Θεό της. Με την κοίμησή της λύθηκε προσωρινά ο σύνδεσμός ψυχής και σώματος και η μεν ψυχή ενώθηκε αμέσως με Εκείνον, το δε σώμα «έλαμψε τοις νεκροίς» και έτρεξε να ενωθεί με Αυτόν «τω πρώτω φωτί το δεύτερον [6]». Ακόμη η Παναγία με την μακαρία Κοίμησή Της και ταυτόχρονα με την Μετάσταση του Αγίου Σώματός Της, τρεις ημέρες μετά τον θάνατό Της, μας χαρίζει τηνβεβαίωση της Αναστάσεως, όλων μας, γιατί εκείνη πρώτη από όλους μας αναστήθηκε και έγινε το εχέγγυο και η βεβαιότητα της δικής μας αναστάσεως. Γι΄ αυτό και η σημερινή θεομητορική εορτή αποτελεί προάγγελο της δικής μας αναστάσεως.

Η Παναγία Θεοτόκος μετά την κοίμησή Της καθίσταται η Μητέρα της νέας κτίσεως, της Εκκλησίας του Χριστού. Επειδή Αυτή είχε την κεντρική θέση στην οικονομία της σωτηρίας, αφού από Αυτήν σαρκώθηκε ο Κύριος που είναι η κεφαλή της Εκκλησίας, έχει τώρα στην επουράνιο Εκκλησία όλο το πλήρωμα της Χάριτος και δόξας και παρρησίας. Έγινε η ευεργέτιδα πάσης της φύσεως και κτίσεως, γι’ αυτό προσκυνείται από όλη την κτίση ως Κυρία και Δέσποινα και Βασίλισσα και Θεομήτορα.

Τι μπορούμε να ανταποδώσουμε στο πάντιμο Πρόσωπό της για όλα εκείνα που μας χάρισε γεννώντας τον Υιό της τον Μονογενή; «Ότε δε ήλθετό πλήρωμα του χρόνου, θα μας διδάξει ο μέγας Απόστολος, εξαπέστειλεν ο Θεός τον υιόν αυτού, γενόμενον εκ γυναικός... [7]». Έτσιη Θεοτόκος έγινε, καθώς εξεπλήρωσετον μοναδικό της αυτόν καιύψιστο ρόλο μέσα στην ιστορία της ανθρωπότητος, «η κλίμαξ η επουράνιος δι’ ης κατέβη ο Θεός και η γέφυρα η μετάγουσα τους εκ γης προς ουρανόν», σύμφωνα με τον Ακάθιστο Ύμνο.

Ας μιμηθούμε και εμείς την άμεση υπακοή Της, την προσφιλή Της ταπείνωση, την μυστική εσωτερική Της πνευματική εργασία, την πυριφλεγή προσευχή Της, την συνεχή νήψη που ασκούσε, τον θείο έρωτά Της, τον πνευματικό πόνο που ως ρομφαία ένιωσε κάτω από τον Σταυρό του Υιού Της. Η Παναγία μας ενώ μετέστη από της γης εις τον ουρανό, εντούτοις «ου κατέλιπε τον κόσμο». Είναι μαζί μας, είναι φύλακας στην καθημερινότητά μας και αυτό δηλώνεται από τα άπειρα θαύματα που καθημερινώς επιτελεί στον πάσχοντα άνθρωπο.

Παραπομπές:

1. Αγίου Γερμανού Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Λόγος στην Κοίμηση της Υπεραγίας Θεοτόκου, « Συ γαρ ει της όντως αληθινής Ζωής η μήτηρ. Συ ει της αναπλάσεως του Αδάμ η ζύμη. Συ ει των ονειδισμών της Εύας η ελευθερία. Εκείνη η μήτηρ χοός· συ μήτηρ φωτός. Εκείνης η μήτρα, φθοράς· η δε σηγαστήρ, αφθαρσίας. Εκείνη θανάτου κατοίκησις· συ μετάστασις από θανάτου. Εκείνη βλεφάρων καταχθονισμός· συ γρηγορούντων οφθαλμών ακοίμητος δόξα. Εκείνης τα τέκνα, λύπη· ο δε σος Υιός, παγγενής χαρά. Εκείνη ως γη ούσα εις γην παρήλθε·σθ δε Ζωήν ημίν έτεκες, και προς την ζωήν επανήλθες, και Ζωήν τοις ανθρώποις, και μετά θάνατον, προξενείνκατήσχησας».
2. Λουκά 1,38.
3. Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, Λόγος εις την Κοίμηση της Θεοτόκου, Πατερικές εκδόσεις, τόμος 10ος.
4. Προσόμοιο της Εορτής στον εσπερινό της 18ης Αυγούστου.
5. Ειρμός θ΄ ωδής της εορτής της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.
6. Μακαριστού Μητροπολίτου Φθιώτιδος Νικολάου, Εις επίγνωσιν Θεού, β΄ εκδ, 1999, εκδ. Αποστολική Διακονία, σελ. 474-475.
7. Γαλάτας 4,4.